

Halkla İlişkiler

Kültürleri Birbirinden Ayıran Öğeler

Barış Baraz, 2017

Kültürleri Birbirinden Ayıran Öğeler

- Hofstede, 1980
- 40 ülkedeki IBM çalışanlarının (116 bin) tutum ve değerlerini ölçen anketler uyguladı

Kültürleri Birbirinden Ayıran Öğeler

1. Bireycilik/Toplumculuk

(Individualism/Collectivism)

- Temel olarak bireyin kendini nasıl tanımladığı ile ilgili (Ben-Biz bilinci)

2. Güç Aralığı

(Power Distance)

- Güç dağılımında eşitsizliğin nasıl algılandığına ilişkin (geniş-dar)

Kültürleri Birbirinden Ayıran Öğeler

3. Belirsizlikten Kaçınma

(Uncertainty Avoidance)

- Belirsizlikten kaçınma yüksek/az
- Yenilikler, değişim
- Belirsizlik-değişim
- Değişim-kontrol (öğrenilmiş çaresizlik)

4. Baskın Değerler

(Masculinity/Femininity)

- Erkeksi değerler/kadınsı değerler
- Güç, başarı/Uyum, anlaşma

HOFSTEDE ARAŐTIRMASI

KÜLTÜRLERİ BİRBİRİNDEN AYIRAN ÖĞELER-TÜRKİYE NEREDE

1) 'bireycilik-toplulukçuluk' (individualism-collectivism) temel olarak bireyin kendini ne şekilde tanımladığı ile ilgilidir. Bireyci toplumlarda, kişiler kendilerini diğerlerinden bağımsız üniteler olarak tanımlarlar. Toplulukçuluğa önem veren kültürlerde ise bireyler kendilerini ailelerinin veya diğer önemli toplulukların bir parçası olarak tarif ederler. Buna bağılı olarak da topluluğun çıkarlarını kendi çıkarlarının önünde tutarlar ve diğerlerinin kendilerinden beklentilerine cevap vermeye çalışırlar. Bireyci toplumlarda ise, kişiler önemli konulardaki kararlarında kendi isteklerini ön planda tutarlar ve bireysel başarıya önem verirler.

Hofstede'nin araştırmasında en üst düzeyde bireyci toplumlar arasında, Amerika Birleşik Devletleri, Avusturalya, İngiltere ve Kanada yer almıştır.

En üst seviyede toplulukçu ülkelerin arasında ise, Guetamala, Ekvador, Panama, Venezuela gibi ülkeler yer almıştır.

Türkiye bu sıralamada yirmi sekizinci gelmiştir (1=en yüksek bireycilik; 40 = en yüksek toplulukçuluk).

HOFSTEDE ARAŐTIRMASI

KÜLTÜRLERİ BİRBİRİNDEN AYIRAN ÖĞELER-TÜRKİYE NEREDE

2) Kültürün boyutlarından bir diğeri oluŐturan değer ise toplumlarda kişilerarası güç iliŐkisi üzerinde durur. '**Güç aralığı**' (power distance) Őeklinde ifade edilen bu olgu toplumda ve kuruluŐlarda güç dağılımındaki eŐsitsizliđin nasıl algılandığı ile ilgilidir. Güç aralığı geniş olan kültürlerde, güç dağılımında ve buna bağlı olarak fırsat eŐsitsizliđindeki dengesizlik kabullenilir. Bu kültürlerde unvan, statü, pozisyon gibi betimleyici öğelere de fazlasıyla önem verilir ve saygı duyulur; iŐ yerlerinde iŐçi ile iŐveren arasındaki mesafe hissedilir ve korunur. Güç aralığı dar olan kültürlerde ise güç sahibi kiŐilere yaklaŐmak ve onlarla yakınlalaŐmak daha kolaydır. İŐyerlerinde önemli kararlar verileceği sırada, çalıŐanların fikri alınır ve karar sürecine dahil edilir. Fırsatlarda ve ödüllendirmede eŐsitsizliğe daha az rastlanır.

Hofstede, dar güç aralığı yaŐanan toplumlara örnek olarak Avusturya, İsrail, Danimarka, Yeni Zelanda ve İrlanda'yı göstermiştir.

Geniş güç aralığının en çok yaşandığı toplumların ise Malezya, Panama, Guetamala, Filipinler, ve Venezuela olduğunu bulmuŐtur.

Türkiye bu değerlendirmede onsekizinci sırayı almıştır. (1=en geniş güç aralığı; 40 = en dar güç aralığı).

HOFSTEDE ARAŐTIRMASI

KÜLTÜRLERİ BİRBİRİNDEN AYIRAN ÖĞELER-TÜRKİYE NEREDE

3) Kültürleri birbirinden ayırt ediyor olarak belirlenen üçüncü ana boyut ise 'belirsizlikten kaçınma'dır (uncertainty avoidance). Belirsizlikten kaçınmanın yüksek olduğu toplumlarda, bireyler belirsizlik karşısında güvensizlik ve tehdit edilmişlik duygusuna kapılırlar. Bunu yaşamamak için de, kurallar çerçevesinde hareket etmeyi tercih ederler ve üstlerinin kendilerine yön göstermesini beklerler. Değişimin ve farklılığın hoş karşılanmadığı bu kültürlerde, çalışma koşullarında süreklilik ve oturmuşluk arayışı vardır. Belirsizlikten kaçınmanın az olduğu toplumlarda ise, yenilikler, farklılıklar ve değişiklikler anlayışla karşılanır; belirsizlikler tehdit olarak algılanıp kaçınılmaz, aksine aşılması gereken engeller olarak algılanıp üzerine gidilir. Bu tür toplumlarda, bireyler riski daha rahat göze alırlar ve inisiyatif kullanmaktan kaçınmazlar.

Belirsizlikten kaçınmanın en yüksek düzeyde yaşandığı toplumlara örnek olarak Hofstede, Yunanistan, Portekiz, Guetamala, Uruguay ve Salvador'u göstermiştir.

Bunun en az yaşandığı ülkeler arasında da Singapur, Danimarka, Hong Kong, İngiltere, İrlanda bulunmuştur.

Türkiye bu boyutta onaltıncı sırada yer almıştır. (1= belirsizlikten en çok kaçınma; 40 = belirsizlikten en az kaçınma).

HOFSTEDE ARAŐTIRMASI

KÜLTÜRLERİ BİRBİRİNDEN AYIRAN ÖĞELER-TÜRKİYE NEREDE

4) Hofstede'nin araŐtirmasında bulduğu boyutlardan sonuncusu ise '**erkeksilik-kadınsılık**' (masculinity-femininity) boyutudur. Erkeksi değerlere önem veren toplumlarda bireyler güç ve başarıyı ön planda tutarlar. Bu toplumlarda kadın ve erkek rolleri arasında kesin bir ayrım vardır. UyuŐmazlıkların tartışılarak çözümlenmesi yoluna gidilir. Kadınsı değerlerin tercih edildiği toplumlarda ise, kişilerarası uyum ve anlaşma çok önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle, anlaşmazlıklarda çatıŐmaya girmektense, örtbas etme yoluna gidilir. Mutluluk ve kişilerarası huzur, başarı ve güç elde etmekten daha ön planda tutulur.

Japonya, Avusturya, Venezuela, İsviçre ve İtalya erkeksi değerlerin benimsediği ülkelerin başında bulunmuştur.

Danimarka, Hollanda, Norveç ve İsveç ise kadınsı değerlerin benimsendiği ülkelerin başında bulunmuştur.

Türkiye otuzuncu sırayla (1= yüksek erkeksi değerler; 40 = yüksek kadınsı değerler) kadınsı değerlerin ağır bastığı bir kültür olarak tanımlanmıŐtır.

Kültürleri Birbirinden Ayıran Öğeler

5. Zaman

- Uzun erimli/kısa erimli
  - Gelecek/geçmiş referanslı
- Zamanın değeri
  - Dakiklik/esneklik

+ Paternalizm

+ Kadercilik
